

OBVEZE OBRTNIKA, MIKRO I MALIH POSLODAVACA U PROVO ENJU ZAŠTITE NA RADU

Op e obveze poslodavca u vezi s organiziranjem i provo enjem zaštite na radu

Poslodavac je obavezan organizirati i provoditi zaštitu na radu, vode i pri tome ra una o prevenciji rizika te obavještanju, osposobljavanju, organizaciji i sredstvima.

Poslodavac je odgovoran za organiziranje i provedbu zaštite na radu osoba na radu i drugih osoba, u svim dijelovima organizacije rada i u svim radnim procesima.

Troškove provo enja zaštite na radu snosi poslodavac, odnosno njezino provo enje ne smije teretiti radnika.

Poslodavac može provo enje zaštite na radu prenijeti u pisanom obliku na svojeg ovlaštenika u okviru njegovog djelokruga rada.

Odgovornost poslodavca za organiziranje i provo enje zaštite na radu

Poslodavac je odgovoran za organiziranje i provo enje zaštite na radu radnika u svim dijelovima organizacije rada i u svim radnim postupcima.

Poslodavac je fizi ka ili pravna osoba za koju radnik, odnosno osoba na radu obavlja poslove.

Ovlaštenik je radnik kojemu je poslodavac, neovisno o drugim ugovorenim poslovima, dao ovlaštenja za provedbu zaštite na radu.

esta pitanja:

1. Na koga može poslodavac prenijeti provo enje zaštite na radu i da li to osloba a poslodavca od obveze i odgovornosti za zaštitu na radu?

Poslodavac može provo enje zaštite na radu prenijeti u pisanom obliku na svojeg ovlaštenika u okviru njegovog djelokruga rada. Prenosjenje ovlaštenja za provo enje zaštite na radu ne osloba a poslodavca odgovornosti.

2. Da li je poslodavac odgovoran za provo enje zaštite na radu ako zaposli jednog ili više stru njaka zaštite na radu ili obavljanje poslova zaštite na radu ugovori s osobom za obavljanje tih poslova?

Poslodavac je odgovoran za organiziranje i provo enje zaštite na radu, neovisno o tome je li u tu svrhu zaposlio jednog ili više stru njaka zaštite na radu ili je obavljanje poslova zaštite na radu ugovorio s osobom ovlaštenom za obavljanje tih poslova.

Poslodavac je obavezan utvrditi i obavljati poslove zaštite na radu u skladu s procjenom rizika, stanjem zaštite na radu i brojem radnika.

Navedenu odredbu je potrebno uvažavati kod odre ivanja vremena koje je stru njacima zaštite na radu potrebno za obavljanje poslova zaštite na radu.

Poslovi zaštite na radu navedeni su u članku 21. Zakona o zaštiti na radu (NN 71/14. i 118/14.), u daljnjem tekstu Zakon, te poslodavac mora najprije utvrditi koje poslove zaštite na radu je potrebno kod njega obavljati, a obim tih poslova i vrijeme potrebno za njihovo obavljanje ovisi o procjeni rizika, stanju zaštite na radu (u kojoj mjeri je uređen sustav zaštite na radu) te broju radnika i osoba na radu koje obavljaju poslove za poslodavca.

S obzirom da je poslodavac odgovoran za zaštitu na radu, odredbe Zakona mu daju mogućnost izbora na ina organiziranja obavljanja poslova zaštite na radu. Zakonom o zaštiti na radu su propisani zahtjevi, a poslodavcu daje pravo da procjeni potrebno vrijeme i satnicu. Iskustva i preporuke EU su da se preferira osoba zaposlena kod poslodavca za obavljanje poslova zaštite na radu (tzv. "insider").

Obavljanje i ugovaranje poslova zaštite na radu

esta pitanja:

1. Da li poslodavac može sam obavljati poslove zaštite na radu?

Poslodavac koji zapošljava do uključivo 49 radnika, poslove zaštite na radu može obavljati sam ako ispunjava propisane uvjete ili obavljanje tih poslova može ugovoriti ugovorom o radu sa stručnjakom zaštite na radu.

2. Može li više poslodavaca na istoj lokaciji međusobno organizirati i provoditi zaštitu na radu?

Više poslodavaca koji posluju na istoj lokaciji mogu međusobno ugovoriti organiziranje i provođenje zaštite na radu zapošljavanjem zajedničkog stručnjaka za zaštitu na radu, a mogu utemeljiti i zajedničku službu za zaštitu na radu.

3. Da li poslodavac može obavljanje poslova zaštite na radu ugovoriti s ovlaštenom osobom za obavljanje poslova zaštite na radu?

Ugovaranje obavljanja poslova zaštite na radu, ugovorom o radu sa stručnjakom zaštite na radu ima prednost pred ugovaranjem sa ovlaštenim osobama, koje je dozvoljeno samo iznimno kada za to postoje objektivni i opravdani razlozi.

Objektivnim i opravdanim razlogom za ugovaranje obavljanja poslova zaštite na radu s ovlaštenom osobom smatra se jedan od sljedećih razloga:

1. zapošljavanje obavljanja djelatnosti, u trajanju najviše tri mjeseca od dana kad je za poslodavca nastupila obveza primjene propisa zaštite na radu,
2. nepredvidivi razlozi (smrt, otkaz i sl.) zbog kojih poslodavac privremeno ostane bez stručnjaka zaštite na radu, u trajanju najviše tri mjeseca od dana kad su nastupili ti razlozi,
3. ako poslodavac koji zapošljava do uključivo 249 radnika međusobno u radnicima zaposlenim na neodređeno vrijeme nema radnika s potrebnom stručnom spremom za polaganje stručnog ispita za stručnjaka zaštite na radu,
4. ako poslodavac dodatno zapošljava radnike, sezonski ili privremeno ili koristi ustupljene radnike za privremeno obavljanje poslova, što povećava zahtjeve za obavljanje poslova zaštite na radu u skladu s ovim propisom, pri čemu takvo zapošljavanje ne traje duže od šest mjeseci neprekidno, a prekid kraći od dva mjeseca se ne smatra prekidom navedenog razdoblja,
5. kada poslodavac koji zapošljava do uključivo 49 radnika ne može organizirati obavljanje poslova zaštite na radu jer kod poslodavca nema radnika koji ispunjava uvjete za obavljanje tih poslova.

4. Koje poslove zaštite na radu poslodavac može obavljati sam?

1. obavljanje poslova zaštite na radu kod poslodavca,
2. osposobljavanje za zaštitu na radu (osposobljavanje radnika za rad na siguran na in te osposobljavanje poslodavca, ovlaštenika i povjerenika radnika za zaštitu na radu),
3. izrada procjene rizika

5. Što su poslovi zaštite na radu?

Poslovi zaštite na radu su:

1. stru na pomo poslodavcu i njegovim ovlaštenicima, radnicima te povjerenicima radnika za zaštitu na radu u provedbi i unapre ivanju zaštite na radu
2. sudjelovanje u izradi poslovne strategije te operativnih planova i programa poslovanja poslodavca, u dijelu u kojem se moraju odnositi na zaštitu na radu, te sudjelovanje u primjeni upravlja kih metoda ili tehnika za provo enje strategije
3. sudjelovanje u postupku izrade procjene rizika
4. unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu te poticanje i savjetovanje poslodavca i njegovih ovlaštenika da otklanjaju nedostatke u zaštiti na radu utvr ene unutarnjim nadzorom
5. prikupljanje i analiziranje podataka u vezi s nezgodama, ozljedama na radu, profesionalnim bolestima i bolestima u vezi s radom te priprema propisanih prijava ozljeda na radu i profesionalnih bolesti i izrada izvješ a za potrebe poslodavca
6. suradnja s tijelima nadležnima za poslove inspekcije rada, sa zavodom nadležnim za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu, Zavodom za unapre ivanje zaštite na radu, ovlaštenima osobama te sa specijalistom medicine rada
7. osposobljavanje radnika, poslodavca i ovlaštenika za rad na siguran na in
8. osposobljavanje povjerenika radnika za zaštitu na radu i pomaganje u njihovom djelovanju
9. djelovanje u odboru za zaštitu na radu kod poslodavca
10. suradnja s poslodavcem prilikom projektiranja, gra enja i rekonstrukcije gra evina namijenjenih za rad, nabave radne opreme i ostalih sredstava rada, osobne zaštitne opreme i opasnih kemikalija
11. sudjelovanje u primjeni me unarodnih certifikacijskih normi za upravljanje zaštitom na radu, kvalitetom, rizicima, društvenom odgovornoš u u poslovanju i sl. kod poslodavca
12. ostali poslovi zaštite na radu u skladu s potrebama poslodavca.

6. Koji su propisani uvjeti za poslodavca za samostalno obavljanje poslova zaštite na radu?

Poslodavac koji zapošljava do uklju ivo 49 radnika poslove zaštite na radu može obavljati on sam ili njegov ovlaštenik, ako:

1. ispunjava uvjete za stru njaka zaštite na radu I. stupnja, ili
2. je stekao potrebna znanja iz zaštite na radu tijekom redovnog školovanja, ili
3. je položio državni stru ni ispit za poslove gra enja ili projektiranja kojima je obuhva ena i materija zaštite na radu, ili
4. je položio majstorski ispit u djelatnosti koju obavlja, u kojemu je bila obuhva ena i zaštita na radu.

7. Tko je Stru njak zaštite na radu I. stupnja?

Stru njak zaštite na radu I. stupnja je osoba koja ima najmanje srednju školsku ili srednju stru nu spremu i koja:

- 1) je položila op i dio stru nog ispita za stru njaka zaštite na radu, ili
- 2) ima srednju školsku ili srednju stru nu spremu i priznat joj je status stru njaka zaštite na radu, ili
- 3) posjeduje uvjerenje o položenom specijalisti kom usavršavanju iz zaštite na radu po programu odobrenom od tijela nadležnog za obrazovanje.

8. Gdje se polaže op i dio stru nog ispita za Stru njaka zaštite na radu I. stupnja

Polaganje stru nog ispita za stru njaka zaštite na radu organizira Sektor za zaštitu na radu i upravne poslove u sklopu Ministarstva rada i mirovinskog sustava. <http://www.mrms.hr/ministarstvo-rada-i-mirovinskoga-sustava/zastita-na-radu/>

9. Da li poslodavac može stru njaku zaštite na radu dati obavljati i druge poslove i koji radnik može biti stru njak zaštite na radu?

Poslodavac može stru njaku zaštite na radu dati obavljati i druge poslove, tj. stru njak zaštite na radu ne mora obavljati poslove zaštite na radu u punom radnom vremenu, osim ako obim poslova zaštite na radu to ne zahtijeva.

Poslodavac može odrediti bilo kojeg radnika za stru njaka zaštite na radu ukoliko radnik ispunjava propisane uvjete, te stru njak može uz poslove zaštite na radu obavljati bilo koji posao iz djelatnosti poslodavca.

10. Može li stru njak zaštite na radu biti i ovlaštenik poslodavca?

Stru njak zaštite na radu ne može istovremeno biti ovlaštenik poslodavca i/ili povjerenik radnika za zaštitu na radu tj. poslove stru njaka zaštite na radu, ovlaštenika i povjerenika radnika za zaštitu na radu moraju obavljati razli iti radnici.

Radnici, stru njaci zaštite na radu, povjerenici radnika za zaštitu na radu i ovlaštene osobe obvezni su sura ivati u provo enju zaštite na radu.

Obveza procjene rizika na radu

Procjena rizika je temeljni dokument i osnovna obveza poslodavca u svezi organiziranja zaštite na radu.

Rizik je umnožak vjerojatnosti nastanka opasnog ili štetnog doga aja i štetnosti toga doga aja, odnosno njegove posljedice.

Poslodavac pri procjeni rizika treba ispuniti odredbe Zakona i Pravilnika o izradi procjene rizika.

esta pitanja:

1. Da li je poslodavac obvezan imati procjenu rizika?

Poslodavac je obvezan imati procjenu rizika izra enu u pisanom ili elektroni kom obliku, za sve poslove koje za njega obavljaju radnici i osobe na radu i koja je dostupna radniku na mjestu rada.

2. Na koje sve rizike na radu poslodavac treba obratiti pažnju?

Utvrđivanje poslova prvi je korak u postupku procjenjivanja rizika i treba biti dovoljno detaljno da omogući utvrđivanje svih rizika a to su: opasnosti, štetnosti i napori.

Opasnosti su svi uvjeti na radu i u vezi s radom, koji mogu ugroziti sigurnost i zdravlje radnika i osoba na radu (mehaničke opasnosti, opasnosti od padova, opasnosti od el. struje, požari i eksplozije, termičke opasnosti).

Štetnosti su kemijske (npr. otrovi, metali, kiseline, korozivi itd.) biološke (zarazni materijal, zarazni ljudi itd.) i fizikalne štetnosti (buka, vibracije, nepovoljni klimatski i mikroklimatski uvjeti, rad na otvorenom itd.), koje mogu uzrokovati oštećenje zdravlja radnika i osoba na radu koji su im izloženi.

Napori su statodinamički (prisilan položaj tijela pri radu, stalno sjedenje, stalno stajanje, uklanjanje, kretanje itd.) psihofiziološki napori (rad na normu, noćni rad, poremećeni bioritam, terenski rad itd.), napori vida i napori govora, koji mogu uzrokovati oštećenje zdravlja radnika i osoba na radu koji su im izloženi.

3. Kako se procjenjuju rizici za život i zdravlje radnika?

Rizici za život i zdravlje radnika i osoba na radu procjenjuju se uzimajući u obzir poslove i njihovu prirodu, osobito u odnosu na sredstva rada, radni okoliš, tehnologiju, fizikalne štetnosti, kemikalije, odnosno biološke agense koji se koriste, uređaje i mjesta rada, organizaciju procesa rada, jedinstvenost rada, statodinamičke i psihofiziološke napore, rad s nametnutim ritmom, rad po ugodnom vremenu (normirani rad), noćni rad, psihičko radno opterećenje i druge rizike koji su prisutni, radi sprječavanja ili smanjenja rizika. Navedena odredba temelj je svake procjene rizika.

4. Tko izrađuje procjenu rizika za poslodavca?

Poslodavcu je dana mogućnost da svoju procjenu rizika izrađuje sam bez ishođenja ovlaštenja, neovisno o tome koliko radnika zapošljava i kojom se djelatnošću bavi, ili da izradu procjene rizika ugovori s ovlaštenom osobom za poslove zaštite na radu.

5. Treba li poslodavac izrađivati reviziju procjene rizika?

Poslodavac ne mora izrađivati kompletnu reviziju procjene rizika, ali procjena rizika mora odgovarati postojećim opasnostima, štetnostima odnosno naporima, što obvezuje poslodavca da promjene u poslovima, na mjestima rada, sredstvima rada, tehnologiji, organizaciji rada, kao i u slučaju drugih promjena koje su uzrokovale promjene opasnosti, štetnosti odnosno napora, ugradi u već izrađenu procjenu rizika po nastanku navedenih promjena.

6. Tko sudjeluje u izradi procjene rizika kod poslodavca?

U procjeni rizika obvezno sudjeluju radnici, odnosno njihovi predstavnici, ovlaštenici i stručnjaci zaštite na radu, a poslodavac po potrebi uključuje i stručnjake iz pojedinih područja.

Postupak procjene rizika uključuje i dokumentiranje procjene rizika te u procjeni moraju biti navedene osobe koje su bile uključene u izradu procjene rizika, što potvrđuju svojim potpisom.

7. Oslobođena li poslodavca odgovornosti u vezi sa zaštitom na radu kriva procjena rizika?

Propusti učinjeni u postupku procjene rizika (npr. propust u određivanju vjerojatnosti nastanka opasnog ili štetnog događaja na radu ili u vezi s radom, pogrešna procjena štetnosti događaja, odnosno podcjenjivanje njegove štetne posljedice i sl.) ne oslobađaju poslodavca obveza i odgovornosti u vezi sa zaštitom na radu.

Osposobljavanje za rad na siguran na in

Poslodavci mogu osposobljavanje za rad na siguran na in izvoditi sami ili povjeriti osobi ovlaštenoj za obavljanje tih poslova.

Osposobljavanje radnika za rad na siguran na in se provodi tako da poslodavac obavijesti radnika o svim injenicama i okolnostima koje utje u ili bi mogle utjecati na sigurnost i zdravlje radnika (o organizaciji rada, rizicima i na inu izvo enja radnih postupaka i sl.). Tijekom osposobljavanja radniku je potrebno objasniti i osposobiti ga za prakti nu primjenu mjera zaštite na radu, koje je dužan primjenjivati tijekom rada u skladu s procjenom rizika kojima je izložen na radu i u vezi s radom.

esta pitanja:

1. Kako se provodi i od ega se sastoji osposobljavanje za rad na siguran na in?

Osposobljavanje radnika za rad na siguran na in provodi se prema programu osposobljavanja koji se mora temeljiti na procjeni rizika i mora obuhvatiti sve opasnosti, štetnosti odnosno napore utvr ene procjenom rizika te na ine otklanjanja opasnosti, štetnosti odnosno napora.

Program osposobljavanja radnika se sastoji od teoretskog osposobljavanja koje se provodi za sve radnike ovisno o poslovima koje e obavljati i prakti nog osposobljavanja na mjestu rada, osim za poslove s malim rizicima za koje je dovoljno provesti teoretsko osposobljavanje.

2. Tko provodi osposobljavanja za rad na siguran na in?

Osposobljavanje za rad na siguran na in predstavlja informiranje i trening koji provode stru njaci zaštite na radu (stru njaci zaposleni kod poslodavca ili stru njaci zaposleni kod ovlaštenih osoba za obavljanje poslova zaštite na radu). Poslodavac može teoretski dio osposobljavanja radnika za rad na siguran na in provoditi putem e-u enja (tzv. e-learning).

3. Postoji li evidencija o osposobljavanje za rad na siguran na in?

O provedenom osposobljavanju radnika sastavlja se zapisnik. Zapisnik o ocjeni osposobljenosti radnika za rad na siguran na in sastavljaju i potpisuju neposredni ovlaštenik osposobljavanog radnika, radnik i stru njak zaštite na radu.

4. Kada je poslodavac obvezan osposobiti radnika za rad na siguran na in?

Poslodavac je obvezan, na temelju procjene rizika, osposobiti radnika za rad na siguran na in, i to:

1. prije po etka rada
2. kod promjena u radnom postupku
3. kod uvo enja nove radne opreme ili njezine promjene
4. kod uvo enja nove tehnologije
5. kod upu ivanja radnika na novi posao, odnosno na novo mjesto rada
6. kod utvr enog ošte enja zdravlja uzrokovanog opasnostima, štetnostima ili naporima na radu.

5. Može li poslodavac dozvoliti samostalno obavljanje poslova ako radnik nije osposobljen za rad na siguran na in?

Poslodavac ne smije dozvoliti samostalno obavljanje poslova radniku koji prethodno nije osposobljen za rad na siguran na in. Radniku koji nije osposobljen za rad na siguran na in

poslodavac je obavezan osigurati rad pod neposrednim nadzorom radnika osposobljenog za rad na siguran na in, ali ne dulje od 60 dana.

Obveza obavješivanja i savjetovanja

Poslodavac je obavezan obavješivati i savjetovati se s radnicima, odnosno njihovim predstavnicima o pitanjima zaštite na radu u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu i općim propisima o radu.

1. Kada, koga i na koji način je poslodavac obavezan obavijestiti radnike u vezi sa zaštitom na radu?

Poslodavac je obavezan obavijestiti radnike, povjerenika radnika za zaštitu na radu, stručnjaka zaštite na radu, ovlaštenu osobu ako je s njom ugovorio obavljanje poslova zaštite na radu, i druge osobe o svim rizicima i promjenama koje bi mogle utjecati na sigurnost i zdravlje radnika, a osobito o:

1. rizicima vezanim za mjesto rada i narav ili vrstu poslova, o mogućem oštećenju zdravlja te o zaštitnim i preventivnim mjerama i aktivnostima u svakom radnom postupku
2. mjerama pružanja prve pomoći, zaštite od požara, zaštite i spašavanja radnika te o radnicima koji ih provode.

2. Koje su obveze poslodavca u vezi pisanih uputa radnicima?

Poslodavac je obavezan pisanim uputama osigurati provedbu radnog postupka u skladu s pravilima zaštite na radu te je obavezan dati radnicima upute o svim rizicima i promjenama koje bi mogle utjecati na sigurnost i zdravlje radnika.

Poslodavac je obavezan istaknuti na mjestima rada pisane upute o radnom okolišu, sredstvima rada, opasnim kemikalijama, biološkim štetnostima, opasnostima na radu, izvorima fizikalnih štetnosti i drugim rizicima na radu i u vezi s radom, u skladu s procjenom rizika.

Poslodavac je obavezan osigurati da pristup mjestima rada na kojima se obavljaju poslovi s posebnim uvjetima rada imaju samo radnici koji su dobili pisane upute za rad na siguran na in i osobnu zaštitnu opremu. Obavezna uporaba proizlazi iz procjene rizika.

3. Koje su obveze poslodavca prema stručnjaku zaštite na radu, ovlašteniku i povjereniku radnika za zaštitu na radu?

Poslodavac je obavezan stručnjaku zaštite na radu, ovlašteniku i povjereniku radnika za zaštitu na radu uiniti dostupnom odgovarajuću dokumentaciju, a osobito:

1. procjenu rizika i popis mjera koje se provode u svrhu uklanjanja ili smanjenja procijenjenih rizika
2. evidencije i isprave, koje je obavezan voditi i čuvati u skladu s odredbama članka 61. stavka 1. Zakona o zaštiti na radu
3. upravne mjere koje je naredio nadležni inspektor.

4. U kojim slu ajevima je poslodavac obavezan izvijestiti povjerenika radnika za zaštitu na radu?

U slu aju svake smrtne ili teške ozljede na radu, utvr enog slu aja profesionalne bolesti i nalaza nadležnog inspektora kojim je utvr en nedostatak u provedbi zaštite na radu, poslodavac je obavezan o nastanku doga aja odmah izvijestiti povjerenika radnika za zaštitu na radu.

U slu aju svake smrtne ili teške ozljede na radu, poslodavac je obavezan pozvati na o evid na mjestima rada povjerenika radnika za zaštitu na radu.

Sigurnosni znakovi, pisane obavijesti i upute

Poslodavac je obavezan na mjestima rada i sredstvima rada trajno postaviti sigurnosne znakove na vidljivom mjestu.

Ako sigurnosni znakovi nisu dovoljni za djelotvorno obavješ ivanje radnika, poslodavac je obavezan postaviti pisane obavijesti i upute o uvjetima i na inu korištenja sredstava rada, opasnih kemikalija, bioloških štetnosti te izvora fizikalnih i drugih štetnosti na radu.

Poslovi s posebnim uvjetima rada

Poslovi s posebnim uvjetima rada su poslovi pri ijem obavljanju radnik mora, osim op ih uvjeta za zasnivanje radnog odnosa, ispunjavati propisane posebne uvjete koji se odnose na:

- dob,
- stru nu osposobljenost,
- zdravstveno stanje,
- psihi ku sposobnost

Pravilnikom o poslovima s posebnim uvjetima rada, propisuju se poslovi s posebnim uvjetima rada i uvjeti koje moraju ispunjavati radnici za obavljanje tih poslova.

esta pitanja:

1. Tko ne smije obavljati poslove s posebnim uvjetima rada?

Poslodavac ne smije dopustiti obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada radniku koji ne ispunjava propisane uvjete.

2. Na kojim se mjestima ne smiju obavljati poslovi s posebnim uvjetima rada?

Na izdvojenim mjestima rada (rad kod ku e ili drugom prostoru koji nije prostor poslodavca tj. prostor koji nije pod neposrednim nadzorom poslodavca), u smislu op eg propisa o radu ne mogu se obavljati poslovi s posebnim uvjetima rada.

3. Kada poslodavac mora uputiti radnika na pregled specijalistu medicine rada?

Radnika s kojim namjerava sklopiti ugovor o radu za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada, poslodavac upu uje na pregled specijalistu medicine rada, uputnicom koja sadrži podatke o naravi ili vrsti poslova koje e taj radnik obavljati. Specijalist medicine rada daje za tog radnika ocjenu sposobnosti za obavljanje tih poslova s posebnim uvjetima rada.

4. Da li je poslodavac dužan ponovo uputiti radnika na pregled kod specijaliste medicine rada?

Poslodavac je obavezan radnika koji obavlja poslove s posebnim uvjetima rada ponovno uputiti na pregled prije isteka roka utvrđenog Pravilnikom o poslovima s posebnim uvjetima rada ili kada to ocijeni specijalist medicine rada.

5. Kada radnik ne smije obavljati poslove s posebnim uvjetima rada?

Poslodavac ne smije dozvoliti radniku da obavlja poslove s posebnim uvjetima rada ako ga ponovno ne uputi na pregled u roku u kojem je to bio obavezan učiniti ili ako radnik odbije pristupiti pregledu na koji ga je uputio.

Posebno osjetljive skupine radnika

Posebno osjetljive skupine kojima je poslodavac obavezan osigurati posebnu zaštitu na radu su maloljetni radnici, trudne radnice, radnice koje su nedavno rodile, radnice koje doje, radnici oboljeli od profesionalne bolesti te radnici kod kojih je utvrđena smanjena i preostala radna sposobnost ili postoji neposredni rizik od smanjenja radne sposobnosti.

Poslodavac je obavezan osigurati posebnu zaštitu na radu maloljetniku radi oštećenja njegovog nesmetanoga duševnog i tjelesnog razvoja.

U ovom pitanju:

1. Na što mora poslodavac obratiti pažnju ako zapošljava maloljetnu osobu?

Maloljetnik ne smije obavljati poslove s posebnim uvjetima rada, osim maloljetnika koji je završio stručno srednjoškolsko obrazovanje za te poslove i koji ispunjava ostale propisane uvjete.

Radi sigurnosti i zaštite zdravlja na radu maloljetnika, poslodavac je obavezan:

- prilagoditi uvjete i raspored radnog vremena radi uklanjanja rizika za sigurnost i zdravlje
- osigurati druge odgovarajuće poslove, odnosno mjesto rada, ako prilagodbe nisu izvedive, odnosno opravdane
- osigurati primjenu ostalih pravila zaštite na radu, u skladu s posebnim propisom.

Poslodavac je obavezan provoditi posebnu zaštitu na radu trudnih radnica, radnica koje su nedavno rodile i radnica koje doje, radi zaštite od rizika koji bi mogli ugroziti ostvarivanje materinstva i oporavak od trudnoće i poroda.

U ovom pitanju:

1. Koje poslove ne smiju obavljati trudne radnice, radnice koje su nedavno rodile i radnice koje doje?

Trudna radnica i radnica koja doji ne smije obavljati poslove utvrđene Pravilnikom o sigurnosti i zaštiti zdravlja na radu trudne radnice, radnice koja je nedavno rodila i radnice koja doji.

2. Na što mora poslodavac obratiti pažnju ako zapošljava trudne radnice, radnice koje su nedavno rodile i radnice koje doje?

Poslodavac mora prilagoditi uvjete i organizaciju radnog vremena, radi uklanjanja rizika za sigurnost i zdravlje, osigurati mogućnost obavljanja drugih odgovarajućih poslova, odnosno rad na

drugom mjestu rada, ako prilagodbe nisu tehni ki izvedive, odnosno opravdane na poslovima ili mjestu rada koje su obavljale, odnosno na kojima su radile prije trudno e ili poroda.

Poslodavac je obvezan provoditi posebnu zaštitu na radu za radnike kod kojih je utvr eno oboljenje od profesionalne bolesti, kojima je nadležno tijelo za vješta enje prema posebnom propisu utvrdilo smanjenu i preostalu radnu sposobnost ili su izloženi neposrednom riziku od smanjenja radne sposobnosti.

Pravo na posebnu zaštitu na radu ostvaruje i radnik za kojega je specijalist medicine rada utvrdio da je trajno nesposoban raditi na poslovima s posebnim uvjetima rada, kada je štetnost ili napor na mjestu rada uzrok ošte enju zdravlja.

esta pitanja:

1. Koje obveze ima poslodavac prema radnicima kod kojih je utvr eno oboljenje od profesionalne bolesti, kojima je nadležno tijelo za vješta enje prema posebnom propisu utvrdilo smanjenu i preostalu radnu sposobnost ili su izloženi neposrednom riziku od smanjenja radne sposobnosti, kao i prema radnicima koji su trajno nesposoban raditi na poslovima s posebnim uvjetima rada?

Poslodavac je dužan tim radnicima prilagoditi radne uvjete i organizaciju radnog vremena, radi uklanjanja izloženosti rizicima za sigurnost i zdravlje, te im omogu iti obavljanje drugih odgovaraju ih poslova, odnosno rad na drugom mjestu rada, ako prilagodbe nisu tehni ki izvedive, odnosno opravdane na mjestu rada ili na poslovima koje su obavljali u vrijeme utvr enja oboljenja od profesionalne bolesti, smanjenja radne sposobnost ili izloženosti neposrednom riziku od smanjenja radne sposobnosti ili trajne nesposobnosti za rad na poslovima s posebnim uvjetima rada.

Sredstva rada, osobna zaštitna oprema, mjesta rada

Sredstva rada su gra evine namijenjene za rad s pripadaju im instalacijama, ure ajima i opremom, prometna sredstva i radna oprema.

Radna oprema su strojevi i ure aji, postrojenja, sredstva za prijenos i prijevoz tereta i alati te skele i druga sredstva za povremeni rad na visini.

Mjesto rada je svako mjesto na kojemu radnici i osobe na radu moraju biti, ili na koje moraju i i, ili kojemu imaju pristup tijekom rada zbog poslova koje obavljaju za poslodavca, kao i svaki prostor, odnosno prostorija koju poslodavac koristi za obavljanje poslova i koja je pod njegovim izravnim ili neizravnim nadzorom.

Osobna zaštitna oprema je oprema koju radnik nosi, drži ili na bilo koji drugi na in upotrebljava pri radu, tako da ga štite od jednog ili više rizika vezano za njegovu sigurnost i zdravlje kao i svako pomagalo ili dodatak, koji se upotrebljava s tim u vezi.

esta pitanja:

1. Koje su obveze poslodavca u vezi sredstava rada i osobne zaštitne opreme?

Poslodavac je obavezan osigurati da sredstva rada i osobna zaštitna oprema u uporabi budu u svakom trenutku sigurni, održavani, prilagođeni za rad i u ispravnom stanju te da se koriste u skladu s pravilima zaštite na radu, tehničkim propisima i uputama proizvođača tako da u vrijeme rada ne ugrožavaju radnike.

Poslodavac je obavezan isključiti iz uporabe sredstva rada i osobnu zaštitnu opremu na kojoj nastanu promjene zbog kojih postoje rizici za sigurnost i zdravlje radnika.

Poslodavac je obavezan prestati s radom u građevinama namijenjenima za rad na kojima nastanu promjene zbog kojih postoji opasnost za sigurnost i zdravlje radnika.

2. Da li je poslodavac obavezan pregledavati i ispitivati radnu opremu, pod kojim uvjetima i u kojim vremenskim rokovima?

Ispitivanje radne opreme je obaveza poslodavca prema Pravilniku o pregledu i ispitivanju radne opreme.

Poslodavac koji je korisnik radne opreme koju čine strojevi i uređaji, postrojenja te sredstva za prijenos i prijevoz tereta prema propisu o sigurnosti i zdravlju pri uporabi radne opreme, dužan je na propisani način osigurati preglede i ispitivanja radne opreme u sljedećim slučajevima:

- prije početka korištenja na novom mjestu rada, ako je radna oprema premještena s jednog mjesta na drugo pa je zbog toga rastavljena i ponovno sastavljena
- u slučaju iznimnih okolnosti koje ugrožavaju sigurnost djelovanja radne opreme (promjena namjena rada, oštećenja radne opreme, nedostaci na radnoj opremi, ozljede radnika na radnoj opremi)
- na temelju rješenja inspektora rada
- u rokovima koje je u uputama za uporabu i održavanje odredio proizvođač radne opreme, ili u roku koji je utvrđen posebnim propisom ili
- periodički u rokovima koji ne mogu biti duži od tri godine.

3. Na koju radnu opremu se ne odnose odredbe Pravilnika o pregledu i ispitivanju radne opreme?

Odredbe ovoga Pravilnika ne odnose se na radnu opremu koju čine električni i elektronički proizvodi koji su obuhvaćeni propisom o električnoj opremi namijenjenoj za uporabu unutar određenih naponskih granica:

1. kućanski aparati namijenjeni korištenju u domaćinstvu
2. audio i video oprema
3. oprema za informacijsku tehnologiju
4. uobičajeni uredski strojevi
5. niskonaponski sklopni i kontrolni uređaji i
6. električni motori.

Odredbe ovoga Pravilnika ne odnose se na ručnu radnu opremu (alate) te na skele i druga sredstva za povremeni rad na visini za koja se pregledi obavljaju prema posebnim propisima.

4. Tko ispituje radnu opremu?

Radnu opremu ispituju ovlaštene osobe za obavljanje poslova zaštite na radu koje imaju ovlaštenje za te poslove.

Poslodavcu koji za svoje potrebe želi ispitivati radnu opremu može se izdati ovlaštenje, ako ima zaposleno dva stručnjaka zaštite na radu od kojih jedan mora imati završen studij u polju strojarstva i jedan u polju elektrotehnike.

6. Kada je poslodavac obavezan osigurati odgovaraju u osobnu zaštitnu opremu?

Kad organizacijskim mjerama, odnosno osnovnim pravilima zaštite na radu nije moguće otkloniti ili u dovoljnoj mjeri ograničiti rizike za sigurnost i zdravlje radnika, poslodavac je obavezan osigurati odgovaraju u osobnu zaštitnu opremu i osigurati da je radnici koriste na propisani način pri obavljanju poslova.

Radni okoliš

Poslodavac je obavezan procijeniti rizike i osigurati zaštitu zdravlja i sigurnost radnika izloženih fizikalnim, kemijskim i biološkim štetnostima na radu.

Poslodavac mora vrednovati svaki rizik za sigurnost i zdravlje radnika i osoba na radu koji proizlazi iz prisutnosti opasnih kemikalija i bioloških agenasa na mjestu rada te organizirati potrebne preventivne i zaštitne mjere.

Radni okoliš čine fizikalni, kemijski i biološki čimbenici na mjestu rada i u njegovom okruženju.

Vešta pitanja:

1. Kada je poslodavac obavezan ispitivati radni okoliš?

Poslodavac je obavezan ispitivati radni okoliš na mjestu rada kada radni postupak utječe na temperaturu, vlažnost i brzinu strujanja zraka, u radnom postupku nastaje prašina, u radnom postupku nastaje buka, odnosno vibracije, pri radu koristi, proizvodi ili prerađuje opasne kemikalije, pri radu postoji izloženost opasnim zračenjima, kada su na radu prisutni rizici od eksplozivne atmosfere i kada je pri radu potrebno osigurati odgovaraju u rasvjetu u skladu s procjenom rizika.

2. Koja ispitivanja obuhvaća ispitivanje u radnom okolišu?

Ispitivanje u radnom okolišu obuhvaća sljedeća ispitivanja:

1. ispitivanja fizikalnih čimbenika (temperatura, relativna vlažnost i brzina strujanja zraka, osvijetljenost, buka i vibracije)
2. ispitivanja kemijskih čimbenika (koncentracija plinova, para, prašina i aerosola)
3. ispitivanja bioloških čimbenika.

3. U kojim vremenskim rokovima se ispituje radni okoliš?

Ispitivanja radnog okoliša obavljaju se:

1. odmah nakon što su nastali uvjeti, odnosno promjene zbog kojih je ispitivanje obavezno
2. na temelju rješenja inspektora rada ili
3. periodički u rokovima koji ne mogu biti duži od tri godine, ako posebnim propisom nije drukčije određeno.

4. Tko ispituje radni okoliš?

Radni okoliš ispituju ovlaštene osobe za obavljanje poslova zaštite na radu koje imaju ovlaštenje za te poslove.

Poslodavcu koji za svoje potrebe želi ispitivati fizikalne čimbenike u radnom okolišu može se izdati ovlaštenje, ako ima zaposleno dva stručnjaka zaštite na radu od kojih jedan mora imati završen studij u polju strojarstva, fizike i elektrotehnike.

Poslodavcu koji za svoje potrebe želi ispitivati kemijske i biološke imbenike u radnom okolišu može se izdati ovlaštenje, ako ima zaposleno dva stručnjaka zaštite na radu od kojih jedan mora imati završen studij u polju kemije ili kemijskog inženjerstva.

Uporaba opasnih kemikalija i bioloških agenasa na radu

Opasne kemikalije su tvari, smjese i pripravci u skladu s posebnim propisom (Zakon o kemikalijama).

Biološke štetnosti su biološki agensi, odnosno mikroorganizmi, uključujući i genetski modificirane, stanične kulture i endoparazitičnog i životinjskog porijekla, koji mogu uzrokovati zarazu, alergiju ili trovanje, a koji se koriste u radu ili su prisutni u radnom okolišu. Poslodavac koji koristi, proizvodi, prerađuje, odnosno skladišti opasne kemikalije, mora, u skladu s procjenom rizika, primjenjivati pravila zaštite na radu.

esta pitanja:

1. Koji je redoslijed postupanja s opasnim kemikalijama?

Opasne kemikalije poslodavac smije koristiti samo ako ne može iste radne rezultate postići primjenom bezopasnih kemikalija.

Ako nije moguće zamjena opasnih kemikalija bezopasnim ili manje opasnim, odnosno manje štetnim kemikalijama, poslodavac je obavezan utvrditi da li se primjenom drugog radnog postupka može smanjiti opasnost ili štetnost od njihove primjene.

Ako koristi opasne kemikalije, poslodavac je obavezan pravila zaštite na radu primjenjivati sljedećim redoslijedom:

1. koristiti zatvorene sustave, ako je to moguće prema vrsti poslova i stanju tehnike
2. odvoditi s mjesta nastanka, odnosno izvan radnog okoliša opasne plinove, pare, prašine i aerosole koje oslobađanje ne može spriječiti, na način da pri odvođenju ne oneči ljudski okoliš
3. kada ne može odvoditi opasne plinove, pare, prašine i aerosole s mjesta nastanka, ograničiti na najmanju moguću mjeru:
 - količinu opasne kemikalije
 - broj radnika izloženih djelovanju opasne kemikalije
 - vrijeme izlaganja radnika utjecaju opasne kemikalije
4. osigurati da radnici pri radu s opasnim kemikalijama koriste propisanu osobnu zaštitnu opremu, ako se pravilima navedenima pod 1., 2. i 3. ne može postići zadovoljavajuća sigurnost i zaštita zdravlja radnika.

2. Koje su obveze poslodavca u vezi s uporabom bioloških agenasa na radu

Poslodavac je obavezan provoditi zaštitu na radu radnika koji su izloženi ili bi mogli biti izloženi biološkim štetnostima.

Zaštitu radnika koji su izloženi ili bi mogli biti izloženi biološkim štetnostima poslodavac provodi na temelju procjene rizika kojom je utvrđena priroda, stupanj i trajanje izloženosti radnika.

Poslodavac je obavezan pravila zaštite na radu primjenjivati sljedećim redoslijedom:

1. ako narav posla, odnosno aktivnost to dopušta, mora izbjegavati uporabu biološke štetnosti, odnosno nadomjestiti je agensom koji nije štetan
2. ako ne može izbjeći uporabu biološke štetnosti ili je ne može nadomjestiti agensom koji nije štetan, poslodavac je obavezan osigurati uporabu agenasa koji je manje štetan za zdravlje i sigurnost radnika

3. ako primjena pravila pod 1. i 2. nije tehni ki mogu a, poslodavac je obvezan smanjiti:

- broj izloženih radnika, odnosno radnika koji bi mogli biti izloženi
- vrijeme izloženosti radnika

4. ako se pravilima pod 1., 2. i 3. ne može postići i zadovoljavaju a zaštita zdravlja radnika, poslodavac je obvezan osigurati da radnici koriste propisanu osobnu zaštitnu opremu te da poduzimaju propisane higijenske mjere.

Zaštita od požara, evakuacija i spašavanje

Poslodavac je obvezan poduzeti mjere zaštite od požara i spašavanja radnika, izraditi plan evakuacije i spašavanja, odrediti radnike koji će provoditi mjere te osigurati pozivanje i omogućiti postupanje javnih službi nadležnih za zaštitu od požara i spašavanje, u skladu s posebnim propisima te je poslodavac obvezan osigurati broj radnika, njihovu osposobljenost i potrebnu opremu, u skladu s propisima koji uređuju zaštitu od požara i spašavanje.

Vešta pitanja:

1. Koje su obveze poslodavca u vezi sa zaštitom od požara?

Temeljem čl. 55. Zakona, Poslodavac je obvezan poduzeti mjere zaštite od požara i spašavanja radnika, izraditi plan evakuacije i spašavanja, odrediti radnike koji će provoditi mjere te osigurati pozivanje i omogućiti postupanje javnih službi nadležnih za zaštitu od požara i spašavanje, u skladu s Zakonom o zaštiti od požara i njegovim podzakonskim propisima za koje je nadležno Ministarstvo unutarnjih poslova.

2. Kojim je propisom regulirana provedba zaštite od požara i tko su nosioci programa osposobljavanja?

Provedba preventivnih mjera zaštite od požara, gašenje početnih požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom, regulirano je Pravilnikom o programu i načinu osposobljavanja pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom, a nositelj izvođenja programa osposobljavanja pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, za gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom su školske ustanove i pravne osobe koje pribave suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova.

3. Koje se građevine razvrstavaju u III i IV kategoriju ugroženosti od požara?

U III kategoriju razvrstavaju se:

- građevine u kojima se proizvode, prerađuju, uskladištavaju ili koriste upaljive tekućine s plamištem od 200°C do 300°C;
- u kojima se pogonima prerađuju krute zapaljive tvari a u radu se ne koriste upaljive tekućine s plamištem ispod 65°C;
- u kojima se proizvode ili prerađuju tvari u zagrijanome, razmekšanome ili otopljenom stanju (pogoni za taljenje, lijevanje i preradu metala);
- javne ili poslovne namjene koje imaju prostorije u kojima se okuplja od 300 do 500 osoba.

U IV kategoriju razvrstavaju se građevine:

- u kojima se pogonima radi s negorivim tvarima i hladnim mokrim materijalom;
- u kojima se pogonima proizvode negorivi plinovi;

- iji su pogoni s mokrom tehnologijom;
- s pogonima za dobivanje i hladnu obradu minerala, azbesta, soli i za preradu ribe, mesa i mlje njih proizvoda;
- javne i poslovne namjene koje imaju prostorije u kojima se okuplja od 20 do 300 osoba.

4. Koliko poslodavac mora imati djelatnika zaduženih za obavljanje poslova zaštite od požara i unapre enje stanja zaštite od požara

Vlasnici, odnosno korisnici gra evina, gra evinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora, odnosno upravitelji zgrada razvrstanih u **tre u kategoriju** ugroženosti od požara dužni su zaposliti najmanje jednog djelatnika, koji e biti zadužen za obavljanje poslova zaštite od požara i unapre enje stanja zaštite od požara.

Vlasnici, odnosno korisnici gra evina, gra evinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora, odnosno upravitelji zgrada razvrstanih u **etvrtu kategoriju** ugroženosti od požara dužni su imati zaposlenog najmanje jednog djelatnika zaduženog za obavljanje poslova zaštite od požara i unapre enje stanja zaštite od požara, koji smije obavljati i druge poslove.

Evidencije, isprave i obavijesti, isticanje i dostupnost na mjestu rada

Poslodavac je obavezan voditi evidencije, uvati isprave te davati obavijesti i podatke u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu i drugim propisima o zaštiti na radu.

Poslodavac je obavezan voditi evidencije o ozljedama na radu, profesionalnim bolestima i nezgodama na radu.

Poslodavac je obavezan obavijestiti tijelo nadležno za inspeksijski nadzor o smrtnoj i teškoj ozljedi nastaloj u prostoriji ili na prostoru u kojem poslodavac obavlja rad. Obavijest inspektoratu rada poslodavac je obavezan dostaviti odmah po nastanku ozljede.

esta pitanja:

1. Koja je obveza poslodavca na mjestu rada?

Poslodavac je obavezan na mjestu rada postaviti na vidljivo mjesto:

1. sigurnosne znakove
2. znakove za evakuaciju i spašavanje
3. upute i oznake za rukovanje radnom opremom
4. upute i oznake za rad s opasnim kemikalijama, biološkim štetnostima, izvorima zra enja i drugim izvorima opasnosti i štetnosti.

2. Koje upute i dokumenti moraju biti dostupni radnicima?

Poslodavac je obavezan osigurati da radniku budu dostupni:

1. procjena rizika za mjesto rada i poslove koji se na njemu obavljaju
2. upute za rad na siguran na in za mjesto rada i poslove koji se na njemu obavljaju
3. pisani dokaz o osposobljenosti radnika za rad na siguran na in
4. pisani dokaz da radnik udovoljava uvjetima za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada
5. zapisnik o ispitivanju radne opreme, instalacija i radnog okoliša.

Pružanje prve pomo i

Poslodavac je obavezan organizirati i osigurati pružanje prve pomoći radnicima, osobama na radu i drugim osobama do pružanja hitne medicinske pomoći ili do prijema u zdravstvenu ustanovu te je obavezan omogućiti postupanje javne službe hitne medicinske pomoći.

Poslodavac je obavezan osigurati sredstva i opremu za pružanje prve pomoći, koji uvijek moraju biti dostupni, označeni i zaštićeni od neovlaštenog korištenja.

esta pitanja:

1. Tko provodi osposobljavanje radnika za pružanje prve pomoći?

Osposobljavanje radnika za pružanje prve pomoći provodi Hrvatski crveni križ ili specijalisti medicine rada koji su ovlašteni od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

2. Koji je broj radnika koji moraju biti osposobljeni za pružanje prve pomoći?

Na svakom radilištu i u radnim prostorijama gdje istodobno radi dva do 20 radnika, najmanje jedan radnik, te još po jedan do svakih sljedećih 50 radnika, mora biti osposobljen za pružanje prve pomoći u skladu s pravilima zaštite na radu i u pisanom obliku dobiti obavijest da je određen za pružanje prve pomoći.

Zaštita nepuša a, zabrana pijenja alkohola i uzimanja drugih sredstava ovisnosti

Poslodavac je obavezan provoditi zaštitu nepuša a od djelovanja duhanskog dima.

Poslodavac može pisanim putem dozvoliti pušenje u posebnoj prostoriji, odnosno prostoru na kojima je obavezan postaviti znak dozvoljenog pušenja.

Radnik za vrijeme rada ne smije biti pod utjecajem alkohola i drugih sredstava ovisnosti niti ih smije unositi na mjesto rada.

esta pitanja:

1. Kada se smatra da je radnik pod utjecajem alkohola?

Smatra se da je radnik pod utjecajem alkohola ako u krvi ima alkohola više od 0,0 g/kg, odnosno više od 0,0 miligrama u litri izdahnutog zraka, odnosno u krvi ima višu koncentraciju alkohola od koncentracije dozvoljene procjenom rizika poslova koje taj radnik obavlja.

Zdravstvena zaštita na radu, obveza ugovaranja usluga medicine rada i poslovi medicine rada

Poslodavac je obavezan osigurati radniku zdravstvenu zaštitu primjerenu rizicima za sigurnost i zdravlje kojima je izložen na radu, u skladu s posebnim propisima koji uređuju mjere zdravstvene zaštite u vezi s radom.

Specifičnu zdravstvenu zaštitu primjerenu rizicima za sigurnost i zdravlje kojima su radnici izloženi, provodi medicina rada u skladu s posebnim propisima koji uređuju specifičnu zdravstvenu zaštitu.

Poslodavac je obavezan osigurati radnicima usluge medicine rada kako bi se osigurao zdravstveni nadzor primjeren opasnostima, štetnostima i naporima tijekom rada u svrhu ovisanja zdravlja radnika.

esta pitanja:

1. Kada je poslodavac obvezan radniku osigurati zdravstveni pregled?

Radi osiguranja zdravstvenog nadzora primjerenog rizicima za sigurnost i zdravlje na radu kojima je izložen radnik, poslodavac je obvezan radniku, jednom u pet godina, na njegov zahtjev osigurati zdravstveni pregled.

2. Kako treba poslodavac organizirati medicinske preglede, ako ima poslove s posebnim uvjetima rada?

Poslodavac ugovara usluge medicine rada sa zdravstvenom ustanovom koja obavlja djelatnost medicine rada, odnosno sa specijalistom medicine rada u privatnoj praksi, u skladu s propisima o zdravstvenoj zaštiti i zdravstvenom osiguranju.

Ako prema pravilima zaštite na radu, određene poslove mogu obavljati samo radnici koji ispunjavaju posebne uvjete koji se odnose na zdravstveno stanje, odnosno psihofizičku sposobnost, isprave o ispunjavanju tih uvjeta izdaje specijalist medicine rada.

Prethodni i periodični pregledi i pribavljanje uvjerenja o tome da li osobe koje poslodavac namjerava zaposliti udovoljavaju posebnim uvjetima za rad, odnosno zaposlenje, u skladu s pravilima zaštite na radu i provedbenim propisima kojima se utvrđuju posebni uvjeti za obavljanje određenih poslova, ne smiju biti na trošak radnika.